

12 –се практик эш

Тема: Буласак һөнәргә әзерлек. Подготовка к будущей профессии.

Башкарыласак эш төрзәре: алмаштарзы кулланыу, уларзы килеш менән үзгәртеү буйынса практик биремдәр башкарыу.

Наименование работы: выполнение практических заданий на применение местоимений, на изменение местоимения по падежам.

Максат: алмаштарзы телмәрзә кулланыу, укыу, буласак һөнәр тураһында әңгәмәләшеү буйынса күнекмәләр булдырыу.

Цель: формирование умений и навыков по применению местоимений в речи, составлению текстов и диалогов об учебе, о будущей профессии.

Вақыт нормаһы: 2 сәғәт.

Әзәбиәт: 1.Усманова М.Ғ., Солтанғолова З.З. Башкорт теле: башкорт теле дәүләт теле итеп укытылған һөнәри белем биргән ойшмалар өсөн укыу кулланмаһы. Өфө: Китап, 2015.

Техник хәүефһезлек кағизәләре:

- 1.Эште инструкцион – технологик карта буйынса башкарырға.
- 2.Эш урынын тәртиптә тоторға. 3.Кеҫә телефондарын һүндерергә.

Инеш инструктаж (письменно)

№	Алмаш төркөмсәләре	Миҫалдар
1	Зат алмаштары (личные местоимения)	мин, һин, ул, без, һез, улар
2	Эйәлек алмаштары (притяжательные)	минен, һинен, уның, беззен, һеззен, уларзын
3	Күрһәтеү алмаштары (указательные местоимения)	был (этот), шул (тот), анау(тот), ана (вон), теге (тот), ошоллай,былай (так)
4	Һорау алмаштары (вопросительные местоимения)	кем (кто), нимә (что), нисә (сколько), ниндәй (какой), кайза (где), кайһы (который), нисек(как)
5	Билдәләү алмаштары (определительные местоимения)	һәр кем (каждый (кто)), һәр нимә (каждый (что)), һәр ниндәй (каждый (какой)), һәр нисек (каждый (как))
6	Билдәһезлек алмаштары (неопределенные местоимения)	кемдер, әллә кем (кто – то), нимәлер, әллә нимә (что – то), касандыр (когда–то), кайзалыр (где – то), нисектер(как – то), ниндәйзер(какой – то)
7	Юклык алмаштары (отрицательные местоимения)	һис кем (никто), һис нимә (ничто), һис касан (никогда), һис нисек (никак), һис кайза (нигде), һис ниндәй (никакой)

Эш башкарыузың йөкмәткеһе һәм эзмә – эзлелеге

(Содержание и последовательность выполнения работы):

1-се бирем.1. Тексты укығыз (прочитайте и переведите текст) 49 – сы (51 - се) бит, 24 – се (22 - се) күнегеү 2.Бирелгән алмаштарзың төркөмсәһен билдәләгеҙ (выпишите из текста местоимения и определите разряд).

Добро пожаловать в наш колледж

Мы, студенты первого курса, приглашаем вас в наш колледж. Наш колледж открылся в 1921 году. Он имеет учебный, учебно – лабораторный корпуса, производственные мастерские, общежития, два спортивных зала, тренажерный зал, сауну, медицинский пункт, столовую, актовый зал, кабинет психолога.

На нашем курсе 75 студентов, а в нашей группе – 25.

Это наш кабинет. В аудитории 25 столов, 2 шкафа, 2 тумбочки. На одной тумбочке стоит телевизор, на другой – компьютер.

Это стол преподавателя. На нем лежат тетради и книги.

2 –се бирем. Вариантлап эшләү. Килеш менән үзгәртегез (Измените по падежам). **1 – се вариант:** бала, ауыл, көн. **2 – се вариант:** тау, йылга, төн.

3-сө бирем. Тәржемә итегез (переведите): понедельник, вторник, среда, четверг, пятница, суббота, воскресенье, утром, днем, вечером, ночью.

4 – се бирем. Һораузарға яуап бирегез (Ответьте на вопросы): 1.Һинең исемен нисек? 2.Һинең фамилияң нисек? 3.Һинең тыуған көнөң қасан?4.Сессия қасан башлана? 5.Каникулды қайза үткәрәһең?6.Қышқы каникулдар һиңә окшаймы?

5 – се бирем. Диалогты укығыз, алмаштарзың астына һызығыз. (Прочитайте диалог, подчеркните местоимения): 44 – се (47 –се) бит, 13 –сө (13 –сө) күнегеү.

- Алло, был Булатовтар фатирымы?
- Эйе. Һезгә кем кәрәк?
- Альбина Маратовна кәрәк ине. Ул өйзәме?
- Юк. Ул һиңә кәрәк ине?
- Мин экономиканан мәсьәлә сисә алмайым. Һорауым бар ине.
- Һуңғарак шылтыратырһығыз.Ул ярты сәғәттән қайта.
- Ярай, рәхмәт.

Практик биремдәрзе башқарғандан һуң студент (После выполнения заданий студент)

белергә тейеш (должен знать): алмаштарзы, уларзың төркөмсәләрен (местоимения, их разряды);

эшләй һәм куллана белергә тейеш (должен уметь): алмаштарзы табырға, уларзың төркөмсәләрен билдәләргә; текст укырға һәм диалог төзөргә (находить местоимения в контексте, определять их разряд; читать и переводить тексты, составлять диалоги).

Контроль һораузар һәм биремдәр (Контрольные вопросы и задания):

1.Бирелгән алмаштарзы тәржемә итегез (переведите местоимения): мой, наш, он, ты, ваш, этот, кто, что, какой, как, никто, ничто, твой, сколько, кто - то. (письменно).

2. Диалогты укығыз (прочитайте диалог): 44– се (47 – се) бит. (устно).

Студенттарзың үз аллы эше өсөн биремдәр (Задание для самостоятельной работы студентов): Л1. 50 - 51 – се битгәр. Текст тәржемә итергә (Л1. стр.50 – 51. Перевести текст).

Укытыусы _____ Мөхәтдинова Ф.Р.